

Gondolatok a szülő által elkövetett gondatlan emberölésről Kosztolányi Dezső *Fürdés* című novellája alapján

„Fél háromra járt. Suhajda ezen a napon korán ébredt. Lejött a tornác lépcsőjéről, a nyaraló udvarában lévő parasztkertbe.

– Hová? – kérdezte Suhajdné, amint a török szegfűk között horgolt.

– Fürödni – ásított Suhajda, kezében egy meggyszín fürdő-nadrággal.

– Ugyan, vidd el őt is – kérlelte az asszony.

– Nem.

– Miért?

– Mert rossz – felelte Suhajda. – Mert haszontalan – felelte, és szünetet tartott. – Nem tanul.

– Dehogynem – tiltakozott felesége, vállát vonogatva. Egész délelőtt tanult.

(...)

– Én kiveszem őt az iskolából – biztatgatta magát Suhajda –, bizony úristen kiveszem. Lakatosinasnak adom, bognárnak – maga sem tudta, hogy indulatában mért épp ezt az iparágat választotta, amelyre egyébként sohase gondolt.

– Gyere ide, Jancsikám – szólt az anyja. – Ugye tanulsz majd, Jancsikám?

– Sírba visz ez a taknyos – vágott közbe Suhajda, mert a méreg fűszer volt neki, paprika –, sírba visz – ismételte, s élvezte, hogy a harag kitágította az ereit, jótékonyan elűzte délutáni unalmát.

– Tanulok – hebegte a fiú, hangtalanul.

Védelmet keresve magalázott semmisségében, az anyjára pillantott. Az apját szinte nem is látta. Csak érezte. Mindenütt, mindenkor, gyűlöletesen.”¹⁾

Az irodalomtörténet folyamán számos olyan alkotás született, amely hűen tükrözi a mindennapok valóságát. Kifinomult érzés és gondolatviláguk lehetővé teszi, hogy az olvasó megérthesse azokat a bonyolult lelki folyamatokat, amelyek a tragédiák mögött zajlanak. A hétköznapi élet drámáiban csupán a bekövetkezett súlyos eredmények keltik fel a figyelmünket. A háttérben szunnyadó és sokszor csak a tudattalan szintjén meglévő dolgok pedig rejtve maradnak.

Az idézett novella végén „bűnbe esett” Suhajda története talán kevésbé közismert, és a „bűnösségével” kapcsolatos kérdések sem egyértelműek, mégis számos problémára rávilágít Kosztolányi műve.

A novella témája egy kisfiú balesete. A külső történések mögötti lélekábrázolás segítségével részesei lehetünk az embereket jellemző ösztönvilág rejtelseinek. A mű kristálytisza stílusa, a rövid és áttekinthető mondat szerkezetek lehetővé teszik a bonyolult lelki folyamatok megértését; mindazt, ami szakkönyvekből nehezen kivehető. Amikor Kosztolányi hosszabb mondatokat használ, akkor azokat egészen rövid tagmondatokból építi fel. Mondatszövése ezért sohasem nehézkes, sohasem érthetetlen.

¹⁾ Kosztolányi Dezső: *Fürdés*

A *Fürdés* című novella hétköznapi emberekről szól. Ami a műben történik, bárkivel megeshet.

„...Suhajda hátraszólt:

– Jöhetsz.

Követte őt, egy lépés távolságból Nem mártotta meg magát, nem úszkált békatempóival, mint szokta. Csak botorkált a nyomában, valami bátorítást várva. Suhajda ezt észrevette. Félvállról, mogorván melléne szögezte a kérdést:

– Félsz?

– Nem.

– Akkor mit mamlaszkodsz?

(...)

– Gyáva vagy, barátom.

– Nem.

Máris megragadta a fiát, két karjába nyalábolta, s belevette a vízbe.

Jancsi röpiült a levegőben. Farral toccsant a tóba. A víz kinyílt, aztán rejtelmes zúgással, háborogva csapódott össze fölötte. Néhány másodpercig tartott, míg kievickélt. Orrán száján prüszkölte a vizet. Két öklével nyomigálta a szemét, mert nem mindjárt látott.

– Rossz? – kérdezte az apja.

– Nem.

– Akkor még egyszer. Egy-kettő – és ismét magához ölelte a gyermeket.

Suhajda, amikor azt mondta: „há-rom”, nagyot lendített rajta, elhajította, körülbelül arra a helyre, ahová elébb, de mégis valamivel messzebb, a köteleket tartó cölöp mögé, úgyhogy nem is láthatta, amint fia egyet bukfenchezve, hátraszegett fővel, kitárt karral lefelé zuhant a vízbe. Ezért hátra is fordult. Szemben vele a somogyi part nyúlt el. A tó tündöklött, mintha millió és millió pillangó verdesné gyémántsárrnyal. Néhány pillanattig várt, amint előbb.

– Na – mondta végül bosszankodva. Aztán fenyegetően, rekedten:

– Mit izélsz? Ne komédiázz.

De senki se válaszolt (...) sehol se volt. (...) A víz fölött olyan nyugalmat látott, olyan közönyt, amilyent eddig nem bírt volna elképzelni. (...) Hamarosan híre futamodott a környéken, hogy „valaki a vízbe fulladt”. Már mint tény. (...) Több mint egy negyedórai kutatás után bukkantak rá, közvetlen a cölöp mögött, ahol az apja állott, s mire kihúzták, a szíve nem dobogott, szembogarának fényérzékenysége megszűnt. Az orvos tótágast állította, rázta belőle a vizet, föl pócolta a mellkast, mesterséges légzést alkalmazott, tornáztatta a kis, halott karokat, sokáig, nagyon sokáig, majd percenként hallócsővel figyelte a szívet. Az nem indult meg.”²

Kosztolányi a műben a szereplőkről, múltjukról és egyéniségükről alig árul el többet, mint ami az események lélektani megértéséhez feltétlenül szükséges. Nem az alakok a fontosak, hanem az a helyzet, amibe a „hősök” kerülnek.

A valóságban, az újságok „HÍREK” rovatában szintén családi tragédiákról olvashatunk, olyanokról, ahol az áldozat és közvetlen családtagjai a főszerep. Kosztolányi a novellában nem

²) uo.

vádaskodik, a megjelenő csendőrök az apát ki sem hallgatják. Pedig mi, olvasók, jól tudjuk, hogy a halálos zuhanást ő indította el. A „játék” előtt még gyűlölködő indulat fojtogatta a rosszul tanuló fia ellen, ezért szidta, gúnyolta őt. A fiú sem szerette az apját, félt tőle.

Kosztolányi számos írói bravúrral érzékelteti, hogy a „baleset” és az azt megelőző indulatok között rejtettebb összefüggések vannak. Suhajda haragját és Jancsi halálát valami összeköti. A súlyos eredményt előidéző szándékosságról itt szó sincs, az összefüggés valahol mélyebben van, a tudattalanban. Ott, ahol cselekvéseink kifürkészhetetlen ősokei lapulnak. S a léleknek ezekről a rejtekeiről éppoly kevésbé tehet az apa, mint a fürdést megelőzően felszínre kerülő indulatairól. Az összefüggésre nyíltan sehol sem utal a szerző.

A baleset pontos okáról, a vízbe fulladás körülményeiről szinte semmit sem tud meg az olvasó. Kosztolányi csupán annyit árul el, hogy a másodszori vízbe dobáskor körülbelül ugyanarra a helyre dobja Suhajda Jancsit, mint először, de „mégis valamivel messzebb”. Ez a „mégis valamivel messzebb” lehetett az oka annak, hogy Jancsi rossz helyen ért a tóba. Bevete a fejét talán a cölöpbe, vagy valami másba? Beakadhatott a lába a cölöpöt tartó kötélbe? Nem tudjuk. Annyit tudunk, hogy a Balaton e részén sekély volt a víz, és egyébként Jancsi „kitűnően tudott úszni a víz alatt is”.

Míg a halál körülményei a novella alapján megfejthetetlenek, addig a történet egyéb szálai teljesen világosak, logikusan fűződnek egymásba. A hétköznapi életben ez gyakran fordítva történik. Az egyértelmű eredmény mögötti események, a tragédia bekövetkezésért felelős okok adottak: egy égve maradt gyertya, egy elől lévő, vagy könnyen elérhető orvosságosüveg, „csak” öt percre magára hagyott kisgyerek, stb. A távoli előzményekről, hogy miért járt el gondatlanul a szülő, semmit nem tudunk, mert ez senkit sem érdekel. Soha nem tesszük fel a kérdést: vajon kinek a feladata lett volna a korábbi felvilágosítás. A liftkezelőnek is szüksége van az alkalmasságát igazoló képesítés megszerzésére. Szülőnek lenni százszor nehezebb és veszélyesebb. Az erre való alkalmasságot szülői létünk bekövetkezése előtt soha senki sem vizsgálja. Nincs olyan iskola, olyan tanfolyam, ahol ezt tanítanák. A figyelemfelhívás, bár az elmúlt évekhez képest valamit változott, még korántsem olyan, mint amilyennek lennie kellene. Amikor pedig bekövetkezik a nem várt eredmény, jogi úton vonjuk felelősségre az „elkövetőt”. Olyan okok miatt állapítjuk meg a bűnösségét, amiről lehet, hogy nem is ő tehet? Lehet, hogy a hibát nem is ő követte el?

Az eset elemzésekor a pszichológusok a tudattalanban kutakodnának. A mai ember számára ez teljesen természetes. Kosztolányi korában a művekbe bevitt freudi ösztönelmélet vizont még újszerűnek tűnt. A lélektan forradalmát Freud megjelenése váltotta ki. Zseniális felfedezésének a lényege, hogy a gyermek lelki élete olyan tartalmakkal telített, amiket a felnőttek tilalmaznak. Eredetüket tekintve ezek kétfélek lehetnek: egyrészt az ősi ösztönös törekvések, másrészt pedig a gyermekkor során tapasztalt élmények következményei. A freudi felfedezés további jelentős pontja, hogy az elrejtés művelete nemcsak a kül-, hanem a belső világ felé is irányul: a bűntudat okozó történést igyekszik véglegesen kiküszöbölni magából.

Ennek módja: az elfojtás, a tudattalanba süllyesztés. Így a lelki világunk kétféle részt rejt magában: egyrészt a tudat felszínes rétegét, másrészt pedig egy mély réteget. Ez utóbbi szintén két-féle törekvések tárházául szolgálhat: az ún. „ösválmiből” származó dolgok és az elfojtásra ítélt tudattartalmak jelennek itt meg. A lelkivilágnak ezt a részét nevezi Freud tudattalannak. Freud harmadik felfedezése, hogy a tudattalanba visszaszorított élmények az ember sorsában irányító szerephez jutnak. Az ún. sorslehetőségeken belül a neurotikus sors jelenti a veszélyt. Ma már köztudott, hogy ha a kisgyermek ösztönös vágyai és a társadalom tilalmai miatti összeütközésből eredő konfliktus olyan fokú vagy jellegű elfojtáshoz vezet, hogy a gyermek a tudattalanjába jutó elemekkel nem képes megbirkózni, akkor ezek néhány évtizednyi szendergés után valamilyen lelki betegség formájában robbannak.³

A pszichológusokkal ellentétben a szociológusok a társadalmi okokat kutatják. Lehet, hogy kicsit nekik is mélyebbre kellene ásniuk? Félő, hogy egy nagytakarítás más érdekeket is sérthet.

Ha ma bíróság elé állítanák Kosztolányi hőseit, milyen szempontok szerint ítélnék felette? Hogyan minősülne az általa elkövetett bűncselekmény, és milyen büntetést kapna? A kérdésekre adott válasz talán a mű alapján is megadható. Bár az író nem ítélkezik Suhajda fölött, mégis mindent leírt és feldolgozott, amely a cselekmény minősítése és a büntetés kiszabása szempontjából lényeges lehet.

A hatályos büntető törvénykönyv az emberölést a személy elleni, azon belül is az élet, a testi épség és az egészség elleni bűncselekmények között szabályozza. A köztudatban különbséget szoktak tenni gyilkosság és emberölés között. A törvény a gyilkosság fogalmát nem ismeri. Minden olyan emberi magatartást, legyen az tevés vagy mulasztás, amely más életének kioltására irányul, emberölésnek minősít. Természetesen ezen belül többféle tényállást különböztet meg: a szándékos emberölés alapesetét és különböző minősített eseteit, úgymint az előre kitervelten, a nyereségvágyból, a különös kegyetlenséggel, ...stb. elkövetett emberölést, de büntetni rendeli az emberölés előkészületét és gondatlan alakzatát, valamint az emberölés privilegizált esetét, az erős felindulásban való elkövetést.

Az irodalmi alkotás ismereteinek birtokában az olvasó gondolataiban meg sem fordul, hogy Kosztolányi hőse céltudatosan cselekedett, és kifejezetten kívánta az áldozat halálát. Tehát az egyenes szándékot mindenképpen el kell vetni. De mi a helyzet az eshetőleges szándékkal? Az eshetőleges szándék (dolus eventualis) esetében az elkövető nem kívánja a sértett halálát, de felismeri a halál lehetőségének beállását, és abba belenyugszik. Ez pedig a mi esetünkben azt jelentené, hogy Suhajda, bár nem kívánta e súlyos eredményt, de felismerte a halál lehetőségének beállását és abba beletörődött. Ez csak abban az esetben valósulhatott volna meg, ha Suhajda tudata átfogta volna a halálos eredmény beálltának lehetőségét, illetve ennek elmaradása teljesen közömbös lett volna számára. Ezt a megoldást is el kell vetni.

A gondatlan emberölés tényállása az alanyi oldal tekintetében tér el a szándékos alakzattól. Gondatlanságból követi el a bűncselekményt, aki előre látja magatartásának lehetséges következményeit, de könnyelműen bízik azok elmaradásában,

úgyszintén az is, aki e következmények lehetőségét azért nem látja előre, mert a tőle elvárható figyelmet vagy körültekintést elmulasztja. Az első esetben tudatos gondatlanságról (luxuria), a második esetben pedig hanyag gondatlanságról (negligentia) beszélünk. A tudatos gondatlanság és az eshetőleges szándék nagyon közel áll egymáshoz. A két bűnösségi alakzat tudati oldala elvileg azonos: az elkövető előre látja az eredmény bekövetkezésének lehetőségét. A különbség abban van, hogy az eshetőleges szándéknál az eredményt elfogadja, annak létrejöttébe belenyugszik, a luxuria esetén pedig könnyelműen bízik a halál elmaradásában. Itt kell megemlítenünk a tudatos gondatlanság sajátos fajtáját, a limitált veszélyeztetési szándékkal párosuló luxuriát.

A gondatlanság másik fajtája a hanyagság. A bűnösség alapja ebben az esetben az elkövetőtől elvárható előreláthatóság. A negligentia esetén a tettesnek a bűncselekményhez való tényleges pszichés viszonya hiányzik. Az elkövetőtől elvárható előreláthatóságnak két feltétele van: a gondosságra való kötelesség és a köteles gondosság tanúsítására való képesség.

Ha Suhajda ellen egyáltalán büntetőeljárás indulna, akkor gondatlan emberölés miatt emelne vádat az ügyész, és a bíróság bölcs döntésén múlna, vajon megállapítható-e az apa felelőssége. De talán kérdezzük meg a szakembert!

Dr. Fülöp Ágnes⁴, több mint 20 évi bírói munka után, az alábbiak szerint nyilatkozott Kosztolányi novellájáról:

„A novellát úgy tekintem, mintha az eset kapcsán meghallgatott személyek vallomásait hallgatnám meg. Az információt szolgáltató személyek az apa, az anya, a fürdőszasszony és a csónakot javító legény. Realitással ilyen információk ugyanis meghallgatott személyek vallomásaiból származhatnak.

E vallomásokból nyert releváns tényállási elemek a következők:

A balatoni fürdőhelyen, nyáron, 14 óra 30 perc körüli időben, a 11 éves Suhajda János édesapjával, Suhajdával a tópart stranddá nyilvánított szakaszán fürdeni mentek.

Meleg, tiszta időben, a felszínen kifogástalan észlelési viszonyok között kezdtek fürdeni. A tó vizének hőmérséklete fürdésre alkalmas, természeti adottságai miatt azonban a víz nem volt átlátszó, a bemerülő személyek útja a vízben ezért nem volt követhető. A fürdés kezdetén Suhajda János a víz hőmérsékletéhez alkalmazkodott.

A gyermek, Suhajda János – mivel latinból megukott – pót-vizsgára készült. Tanulmányi eredménye miatt apja büntetésből a fürdéstől rövidebb időre eltiltotta. Apa és fia között, a kor kulturális viszonyainak megfelelően, családon belüli generációs és nemi feszültség jelei mutatkoztak.

Suhajda János jó úszó volt, apja számára ismert módon, víz alatt is biztonságosan mozgott.

Suhajda a gyermekével a tóba olyan távolságra mentek be, ahol a fenékre leállva mindkettőjük feje a vízből kiemelkedett, a víz a gyermeknek a mellvonaláig, az apának a derekáig ért.

Az apa játszani kezdett gyermekével olyan formában, hogy őt két karjával átfogva feldobta a levegőbe, ahonnan a gyerek

³) Benedek István: *Az ösztönök világa*. Bp. 1987. 196-197. o.

⁴) Dr. Fülöp Ágnes 2004 áprilisáig gyakorló bírőként dolgozott, jelenleg az Országos Kriminológiai Intézet kutatója.

testének hátoldalával a vízbe esett. Első esetben Suhajda János farrésszel érkezett a vízbe, néhány másodpercig tartózkodott a víz alatt, majd saját erejéből kijött a felszínre. A fiú a játék ellen, apja kifejezett kérdésére sem tiltakozott. Második esetben Suhajda a fiát az előbbivel azonos módon, de messzebbre, a háta mögé hajította. A gyermek vízbeérkezésének pontos helye és módja az apa számára nem volt követhető.

Suhajda János az elvárható időn belül nem jött a felszínre. Ezt követően apja őt a vízben – vélelmezett merülési helyén – azonnal keresni kezdte, a gyermek kereséséhez a parton tevékenykedő fiatal férfit hívta segítségül.

Suhajda Jánost mintegy negyedórával később, az őt kereső személyek, a fürdés helye közelében, halva találták a tóban. A gyermek újraélesztését – a kor egészségügyi színvonalának megfelelően – a kérkező orvos megkísérelte, az azonban eredményre nem vezetett.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítható tényállásból szembetűnő módon hiányzik a fiú halálához vezető biológiai ok-folyamat rekonstrukciója.

A halál okának pontos ismerete nélkül a cselekmény jogi értékelése nem lehetséges. A sértett jogi tárgyra tekintettel ugyanis, nyilvánvalóan élet elleni cselekmény jogi minősítése és értékelése körében kell gondolkodnunk. A releváns cselekmény nyitott törvényi tényállására tekintettel a természettudományos okozati összefüggés pontos megállapítása nélkülözhetetlen. Ebbe az ok-folyamatba kell beilleszteni az apa magatartását, illetve az értékelni annak természettudományi és jogi relevanciáját, és magatartásának szubjektív beszámíthatóságát.

A biológiai folyamat feltárása nem jogi túlbuzgóság, hiszen részletes és szakmai szempontból kielégítő elemzés nélkül is belátható, hogy más ok-folyamatok esetén, más lehet a cselekmény értékelhetősége is. Más értékelést igényel, ha a gyermek elsődlegesen nem fulladásos halált szenvedett, hanem nála, pl. szív-elégtelenség lépett fel, vagy más ismert, vagy nem ismert betegségből eredő eszméletvesztés, vagy azzal egyenértékű állapot alakult ki: ha a vízbeéréskor, illetve a vízben szenvedett olyan sérülést, amely miatt elájult, vagy nem tudott felszínre kerülni, pl. gerincsérülés, koponya megütése. Más értékelést igényel, ha pszichés okok miatt került olyan tudatzavart állapotba, hogy nem volt képes a felszínre kerülni. És más akkor is, ha a víz alatt hálóba, zsinogba akadt, amely vonatkozásában tisztázandó az is, hogy milyen eséllyel kellett az adott helyen erre a dologra számítani.

E minimálisan szükséges információ nélkül – úgy gondolom – az apával szemben az alapos gyanú sem állapítható meg, amelyből az is következik, hogy értelemszerűen az ügyben vádemelésre és ügyszórási értékelésre sem kerülhet sor.

A feladat teljesíthetősége érdekében azonban azt javaslom, hogy a halálhoz vezető folyamatra nézve alakítsunk ki egy munkahipotézist, és azt megállapíthatóan elfogadva végezzük el ténylegesen a cselekmény értékelését. E munkahipotézis pedig az, hogy a második eldobás alkalmával a gyermek nagy erővel a hát és feji részével csapódott a vízbe, amelytől nála eszméletvesztés alakult ki, az eszméletvesztés miatt felszínre kerülése érdekében cselekedni nem tudott, halálát közvetlenül a vízbelégzéssel járó fulladás eredményezte.

Az így kiegészített tényállás szerint a cselekmény minősítése a Btk. 166. § (1) bekezdésébe ütköző emberölés bűncselekménye. A pontos minősítések közül a szándékos alakzatokat kizárhatjuk. Az apa magatartása (a gyermek levegőn keresztül a vízbe dobása) és a gyermek halála között az apa oldalán nem volt olyan tudattartam feltárható, amely a halálos eredmény tudati megjelenésére, előrelátására utalt volna. Ezért mindazok a bűnösségi formák eslesnek, amelyek a tudati oldalon az eredmény előrelátását feltételezik. Egyedül vizsgálható formaként a negligens elkövetési mód marad, amely okszerűen szűkíti a lehetséges minősítést is a Btk. 166. § (4) bek. szerinti gondatlan emberölés vétségére is.

Az eredmény vonatkozásában gondatlan (illetve mind az eredmény, mind az elkövetési magatartás vonatkozásában gondatlan) cselekményekért való felelősség értékelése során büntetőjogi gyakorlatunk egyre elterjedtebben alkalmazza az „objektív beszámítás” felelősségelméletének tartalmi megfontolásait és vizsgálati módszerét.

A felelősségelemzési tematika lényege, hogy a felelősség vizsgálatát – a jogalkalmazói szubjektív mozzanatok minimálisra szorítása érdekében – egy pontosan meghatározott „analitikus” rend szerint végzi. Az egyes vizsgálati szinteken a joggyakorlat által elfogadott – elsődlegesen az egyes okozatosági elméletek alkalmazása során kialakult – jogi fogalmakkal dolgozva értékeli az elkövetési magatartás és az eredmény közötti okozati összefüggést. Ha a jogalkalmazó bármelyik szint vizsgálata során arra a következtetésre jut, hogy a beszámításhoz szükséges feltétel hiányzik, a felelőség tovább nem vizsgálható, a terhelt felmentésének van helye.

A módszer a maga teljességében a foglalkozási szabályszegéssel megvalósuló, eredmény vonatkozásában gondatlan cselekményekre alkalmazható, így a foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetések, és az azonos bűnösségi képletű vagy bűnösségi képletelemet tartalmazó közlekedési cselekmények körében. A felelősségelemzési modell azonban más cselekményekre is alkalmazható, csak itt a vizsgálati szintek száma csökken, hiszen például kieshet az elkövetési magatartásként értékelt foglalkozási szabály védelmi körének a vizsgálata, pusztán azért, mert ilyen a törvényi tényállásban sem szerepel. Meg kell jegyezni azt is, hogy joggyakorlatban folyamatosan felmerül az elmélet szándékos cselekményekre való alkalmazhatóságának a kérdése. E körben a végső eredmény megfogalmazásától célszerű tartózkodni. Annyit kijelenthetünk, hogy a szándékos cselekményekre a modellnek csak olyan kevés eleme alkalmazható, amely miatt a felelősségelemzési szisztéma szinte el is veszti sajátos ismérveit, és a releváns elemek más elnevezés alatt eddig is alkalmazott elemekkel helyettesíthetők. (Pl. az elkövetési magatartás adekvát jellegének a vizsgálata a bűncselekmény elméletben használt objektív hatásirány és hatóképesség fogalmával helyettesíthető.)

Példánk kapcsán az első elemzési szint annak a vizsgálata, hogy az apa magatartása és annak módja (a gyermek eldobása) sérti-e az objektív gondosság kötelezettségét. A vizsgálat elvégzéséhez – ismert módon – egy az apával azonos tevékenységet végző (gyermekével azonos körülmények között vízben játszó) személy modelljét alkotjuk meg, és megfogalmazzuk e modell-

személytől elvárt gondosságot. A modellalkotásnak a szempontjai Dr. Békés Imre „Gondatlanság a büntetőjogban” című könyvében igen részletesen kifejtésre kerültek, jelen terjedelemben ennek érintőleges bemutatására sincs mód.

Értékelésem szerint az elvárható gondosságot tanúsító szülő nem dobja el a gyermekét az át nem látszó víznek arra a pontjára, amelyet korábban mélység, esetleges vízben lévő tárgyak szempontjából nem derített fel. És ugyancsak nem dobja olyan testhelyzetben, amely a vízhez való csapódás során a sérülés, eszméletvesztés veszélyét hordozza magában. Az apa a gyermek eldobásakor sértette az általános gondosság kötelezettségét. Felelősége tovább vizsgálható.

Ezt követően vizsgálni kell az elkövetési magatartás adekvát jellegét, vagyis azt, hogy a halálhoz vezető okozati lánc egyes mozzanatai és végső soron a halálos eredmény tipikus vagy atipikus következménye-e az elkövetési magatartásnak. Jelen esetben visszafelé fejtve az ok-folyamatot a fulladásnak tipikus oka a vízbelégzés, ez ugyancsak tipikusan történik meg eszméletvesztett állapotban, ilyen állapot ugyancsak rendszerint áll elő a fej beütésekor, továbbá – itt érünk el az első érdemleges mozzanathoz – nem atipikus, hogy a vízhez való hozzácsapódás, nagy erőhatással jár, tehát a fejet érve eredményezhet eszméletvesztést. Az eredmény adekvát következménye az elkövetési magatartásnak, a felelőség tovább vizsgálendő.

Az elkövetési magatartás relevanciájának vizsgálata annak a kérdésnek a hipotetikus elemzését jelenti, hogy amennyiben az elkövető az elvárt módon járt volna el, úgy az eredmény is elmaradt volna, vagy az ilyen körülmények között is bekövetkezett volna-e. Ebből is látszik, hogy a gondos modell – az elvárt magatartás megalkotásánál – nem abból indulunk ki, hogy az eredménynek el kell maradnia, hiszen akkor a két vizsgálati szint közül egyiknek sem lenne tartalmi jelentősége. Itt jelen eset kapcsán az a válasz adható, hogy ha az apa az eldobás módját az elvárt módon választja meg, vagyis az nem olyan, hogy a gyermek fejét a vízbeéréskor nagyobb erőhatás éri, illetve pontosan ismeri az érkezés helyét az eszméletvesztés, illetve a fulladásos halál elmaradt volna. Az apa magatartása az eredmény bekövetkezése szempontjából tehát releváns, a felelőség a szubjektív oldalon tovább vizsgálendő.

A Család, Gyermekek, Ifjúság Egyesület tanfolyamai, képzései

■ MEDIÁCIÓ

A mediáció olyan konfliktuskezelési módszer, ahol a konfliktusban álló felek egy pártatlan szakember, a mediátor segítségével jutnak el az egyéni és kölcsönös érdekek figyelembevételével létrejött megegyezésig.

A szakmai program azt szolgálja, hogy a résztvevőket megismertesse a mediáció folyamatával, így a szakmában dolgozók e technika segítségével a családok konfliktusainak kezelésében hatékony segítséget nyújthatnak.

A tanfolyam akkreditált, a személyes gondoskodásban dolgozók továbbképzési pontrendszerében 35 pontot jelent, részvételi díja 40 000.-Ft+áfa.

■ SZEMTŐL-SZEMBE PROGRAM

A programban résztvevők felkészítést kapnak a szemtől-szembe megbeszélés lefolytatására. A megbeszélés nem tanácsadás, nem mediáció és nem is terápia: sokkal inkább a résztvevők felelősségvállalását és a megbékélést szorgalmazza. A megbeszélések során alkalmazott konferencia-módszer kipróbáltan hatékony módja a fiatalkorúak által okozott konfliktusok és bűncselekmények kezelésének. Igazi alternatívája lehet a hagyományosan alkalmazott fegyelmi eljárásoknak, büntetéseknél.

Akkreditálás folyamatban, a képzés részvételi díja 25 000.-Ft+áfa

■ GYERMEKBÁNTALMAZÁS

A képzésben résztvevők megismerkednek a gyermekbántalmazás megjelenési formáival, rizikófaktorokkal, tüneteivel, következményeivel, a bántalmazott gyermekekkel kapcsolatos preventív lehetőségekkel, az elkövetők és áldozatok jellemzőivel.

Az elméleti előadások mellett lehetőség van csoportos beszélgetésre, esetmegbeszélésre, filmek megtekintésére.

A tanfolyam akkreditált, elvégzése a szociális szakképzésben 40 pontot jelent, részvételi díja 30 000.-Ft.

A tanfolyam rövid számonkéréssel zárul, melyet követően a résztvevők hivatalos igazolást kapnak a továbbképzés elvégzéséről és a megszerzett pontokról.

■ CHICOCA FÁJA

Program a gyermekeket érő szexuális visszaélések megelőzésére. A Chicoca fája című filmre épülő program fő célja, hogy segítsen a gyermekekkel foglalkozó szakembereknek eligazodni a gyermekek elleni szexuális bántalmazás problematikájának kérdéskörében. A program működtetésének elsődleges indoka annak az úrnek a betöltése, amely a gyermek- és ifjúságvédelemben a gyermekabúzusok, így különösen a szexuális visszaélések vonatkozásában tapasztalható. A program prevenciós jellege mellett arra is felkészíti a szakemberhálóját, hogy hogyan artikulálja és közvetítse a felmerült konkrét érintettségéből adódó problémát az involválható szakember felé.

A képzés részvételi díja 25 000.-Ft+áfa.